

WORKSHOP ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ

Ευρωπαϊκές εξελίξεις,
περιβάλλον και εφαρμογή

25 ΜΑΙΟΥ 2026
ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΥΠΕΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Συνοπτική Παρουσίαση	3
Εισαγωγικό Σημείωμα	5
Στατιστικά Συμμετοχής και Εγγραφών	7
Αναλυτική Ατζέντα	8
Στόχοι του Έργου ΘΑΛ-ΧΩΡ 3	11
1η Συνεδρία	13
2η Συνεδρία	21
Χαιρετισμοί	30
3η Συνεδρία	31
Ερωτήσεις Συμμετεχόντων	39
Σύνοψη Εργασιών	41
Επόμενα Βήματα	43
Φωτογραφικό Υλικό	45

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Το **Workshop** για τον **Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό**, στο οποίο καταγράφηκαν 125 εγγραφές και συμμετείχαν περίπου 100 άτομα, ανέδειξε ότι η επόμενη φάση του ΘΧΣ στην Ελλάδα δεν θα κριθεί μόνο από τη θεσμική του κατοχύρωση, αλλά από το κατά πόσο θα αποκτήσει επιχειρησιακή υπόσταση, σαφή περιβαλλοντική τεκμηρίωση και σταθερούς μηχανισμούς παρακολούθησης και αξιολόγησης. Μέσα από τις παρουσιάσεις, τη συζήτηση και τη συμμετοχική διαδικασία, αναδείχθηκαν βασικά ζητήματα που αφορούν το ευρωπαϊκό πλαίσιο, την οικοσυστημική προσέγγιση, τα δεδομένα, τους δείκτες, τα παρατηρητήρια και τη σύνδεση του σχεδιασμού με τη λήψη αποφάσεων.

Βασικά ευρήματα

- Η πολιτική δέσμευση και ο διατομεακός συντονισμός αναδείχθηκαν ως οι κρισιμότερες προϋποθέσεις για να αποκτήσει ο ΘΧΣ ουσιαστικό ρόλο στην επόμενη φάση του.
- Η περιβαλλοντική διάσταση του ΘΧΣ αντιμετωπίστηκε ως οργανωτική αρχή του σχεδιασμού και όχι ως συμπληρωματική παράμετρος.
- Τα αποτελέσματα της συμμετοχικής διαδικασίας έδειξαν καθαρή προτίμηση υπέρ της αποφυγής μη αναστρέψιμης οικολογικής βλάβης, υπέρ αυστηρότερων μορφών προστασίας και υπέρ της ενσωμάτωσης περιβαλλοντικών στόχων στον σχεδιασμό.
- Η επάρκεια των δεδομένων παραμένει κρίσιμο ζήτημα, τόσο ως προς τη χαρτογράφηση οικοτόπων και πιέσεων όσο και ως προς τη δυνατότητα παρακολούθησης μετά την αδειοδότηση.
- Το παρατηρητήριο ΘΧΣ αντιμετωπίστηκε ως ενεργός μηχανισμός παρακολούθησης, αξιολόγησης, αναθεώρησης και λογοδοσίας και όχι ως απλή βάση δεδομένων.

Κρίσιμα κενά

- Παραμένει χαμηλή η εμπιστοσύνη στην ετοιμότητα του υφιστάμενου θεσμικού και διοικητικού πλαισίου για την υποστήριξη της επόμενης φάσης του ΘΧΣ.
- Υπάρχουν σημαντικά κενά σε χωρικά και περιβαλλοντικά δεδομένα, ιδιαίτερα ως προς τους οικοτόπους, τις σωρευτικές πιέσεις και την επιχειρησιακή παρακολούθηση.
- Εξακολουθεί να υπάρχει απόσταση ανάμεσα στην παραγωγή γνώσης και στη θεσμική αξιοποίησή της για αποφάσεις και εφαρμογή.

Προτεραιότητες για την επόμενη φάση

- Ενίσχυση του θεσμικού συντονισμού και καλύτερη σύνδεση του ΘΧΣ με τις τομεακές, περιβαλλοντικές και αναπτυξιακές πολιτικές.
- Ανάπτυξη κοινών δεδομένων, δεικτών και εργαλείων παρακολούθησης και αξιολόγησης.
- Προώθηση παρατηρητηρίων, ψηφιακών υποδομών και διαδικασιών προσαρμοστικής διαχείρισης στο πλαίσιο του ΘΑΛ-ΧΩΡ 3.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, το workshop διοργανώθηκε στο πλαίσιο του έργου **ΘΑΛ-ΧΩΡ 3 - Διασυνοριακή Συνεργασία για Παρακολούθηση και Αξιολόγηση Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού** - ως δράση διαβούλευσης και ανταλλαγής γνώσης για τις προκλήσεις και τις προτεραιότητες της επόμενης φάσης του ΘΧΣ.

Το workshop έφερε σε επαφή τη διοίκηση, την ακαδημαϊκή και ερευνητική κοινότητα και άλλους εμπλεκόμενους φορείς, με στόχο να αναδείξει κρίσιμα ζητήματα πολιτικής, περιβάλλοντος και εφαρμογής.

Οι εργασίες του οργανώθηκαν γύρω από τρεις βασικούς θεματικούς άξονες:

- Ευρωπαϊκές εξελίξεις και θεσμικό πλαίσιο
- Περιβάλλον, σωρευτικές επιπτώσεις και προστατευόμενες περιοχές
- Παρακολούθηση, δείκτες και επιχειρησιακή εφαρμογή

Το παρόν report αποτυπώνει συνοπτικά τη ροή και τα βασικά αποτελέσματα του workshop.

Περιλαμβάνει:

- περιγραφή της εκδήλωσης και των συνεδριών
- στοιχεία για το προφίλ συμμετοχής
- ευρήματα από τη συμμετοχική διαδικασία και τις διαδραστικές ψηφοφορίες
- βασικά ερωτήματα που αναδείχθηκαν από το κοινό
- συνολικά συμπεράσματα και κατευθύνσεις για τα επόμενα βήματα

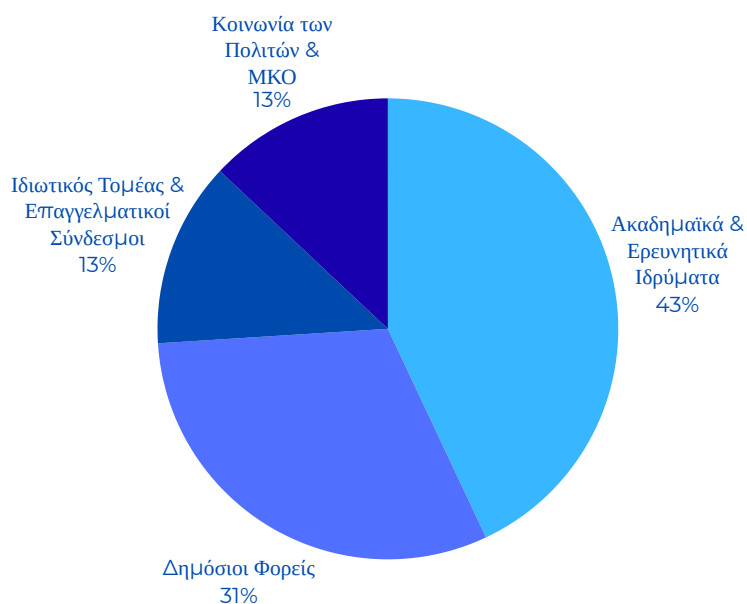
Στόχος του είναι να καταγράψει με σαφή και χρηστικό τρόπο τα κύρια σημεία που αναδείχθηκαν και να υποστηρίξει την περαιτέρω αξιοποίησή τους στο πλαίσιο του **ΘΑΛ-ΧΩΡ 3**.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

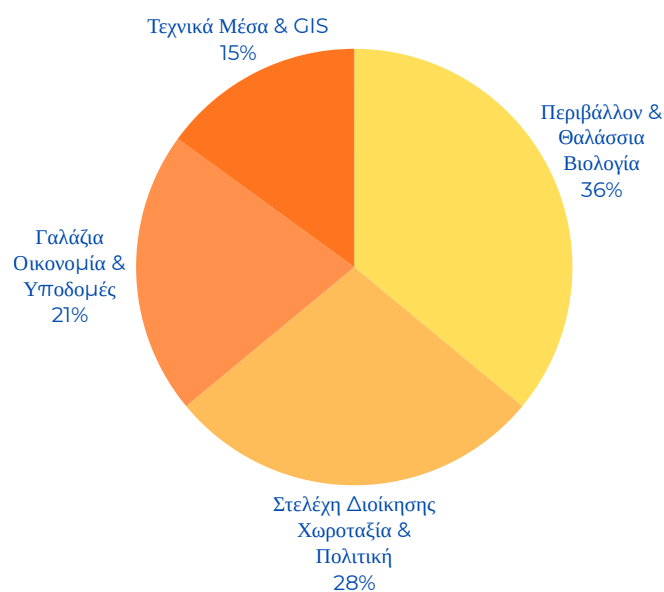
125 εγγραφές
100 Συμμετέχοντες

Προφίλ Συμμετεχόντων

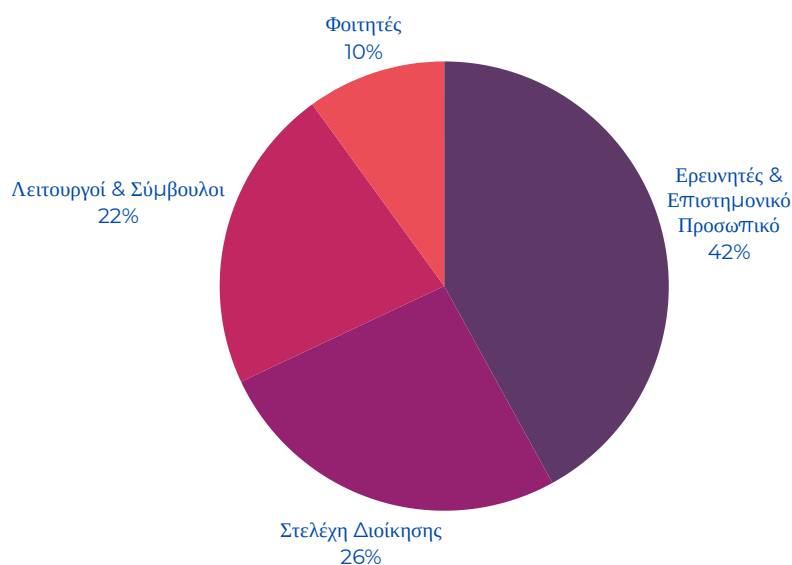
Κατανομή ανά Τύπο Φορέα

Θεματικές Εξειδικεύσεις

Ανάλυση Ιδιοτήτων / Ιεραρχίας

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΑΤΖΕΝΤΑ

09:00 – 09:30 | Προσέλευση & εγγραφές Υποδοχή συμμετεχόντων

09:45 – 10:00 | Παρουσίαση Στόχων Παρουσίαση Στόχων Έργου ΘΑΛ-ΧΩΡ 3
Καθ. Γεράσιμος Παυλογεωργάτος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

1η Συνεδρία — Ευρωπαϊκές εξελίξεις και θεσμικό πλαίσιο του ΘΧΣ

10:00 – 10:10 | Το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τους Ωκεανούς («Ocean Pact») και νέες ευρωπαϊκές νομοθετικές κατευθύνσεις (Κυριάκος Αλιούρης, Αναπληρωτής Διευθυντής Διεύθυνσης Ολοκληρωμένου Θαλάσσιου Οικοσυστήματος, Υφυπουργείο Ναυτιλίας Κύπρου)

Βασικά στοιχεία της νέας νομοθετικής πρωτοβουλίας και αναμενόμενες επιπτώσεις για τον ΘΧΣ, την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και τη γαλάζια οικονομία.

10:10 – 10:20 | Ενίσχυση του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού στην Ελλάδα μέσω της Οδηγίας Πλαίσιο για την Θαλάσσια Στρατηγική (Δρ. Καψιμάλης Βασίλειος, ΕΛΚΕΘΕ)

Απαιτήσεις και πρακτικές αναφοράς, διαθεσιμότητα και τυποποίηση δεδομένων, καθώς και διαλειτουργικότητα με εθνικές βάσεις και παρατηρητήρια.

10:20 – 10:30 | Η Αξία των Γεωχωρικών Δεδομένων στον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό (Δρ. Στέλιος Κονταρίνης, HARTIS)

Πότε η Αξία των Γεωχωρικών Δεδομένων γίνεται πραγματική; Ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες, κοινότητες πρακτικής, μεθοδολογίες, εργαλεία ταξινόμησης και το πλαίσιο IPT του OGC.

10:30 – 11:10 | Ανοιχτή Συζήτηση

Συντονιστής: **Ομ. Καθ. Κάβουρας Μαρίνος**, ΕΜΠ

Συμμετέχοντες/ουσες: **Κυριάκος Αλιούρης, Δρ. Καψιμάλης Βασίλειος, Δρ. Στέλιος Κονταρίνης, Θάνος Σμάνης** (Expert Coordinator MSP Assistance Mechanism)

11:10 – 11:30 | Συμμετοχική διαδικασία / σύνθεση συμπερασμάτων

11:30 – 12:00 | Διάλειμμα

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΑΤΖΕΝΤΑ

2η Συνεδρία — ΘΧΣ, περιβάλλον, σωρευτικές επιπτώσεις και προστατευόμενες θαλάσσιες περιοχές

12:00 – 12:10 | Συστηματικός Σχεδιασμός για τη Διατήρηση της Βιοποικιλότητας (Καθ. Στέλιος Κατσανεβάκης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου)

Βασικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις, σύγκριση εργαλείων και δυνατότητες εφαρμογής σε ελληνικά και διασυνοριακά δεδομένα.

12:10 – 12:20 | Σωρευτικές ανθρωπογενείς επιπτώσεις στο ΘΧΣ: Μέθοδοι και εφαρμογές στην Ελλάδα (Δρ. Λουκάς Κατίκας, ΕΜΠ)

Δεδομένα, πιέσεις, δείκτες και χωρικά επίπεδα που μπορούν να στηρίξουν την περιβαλλοντική διάσταση του ΘΧΣ.

12:20 – 12:30 | Θαλάσσια Λιβάδια στον Ελληνικό Θαλάσσιο Χώρο: Κατανομή, Οικολογική Κατάσταση, Πιέσεις και Προοπτικές Αποκατάστασης (Δρ. Βασίλειος Γερακάρης, ΕΛΚΕΘΕ)

Χωρική αποτύπωση και οικολογική αξιολόγηση ως εργαλεία για την ενσωμάτωση των θαλάσσιων λιβαδιών στον ΘΧΣ και τη στήριξη στοχευμένων δράσεων προστασίας.

12:30 – 12:40 | Δημιουργώντας χώρο για συνύπαρξη: Προστασία, ανάπτυξη και η διάσταση των υποδομών στον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό (Δρ. Βανέσα Χαλαστάνη, ΕΜΠ)

Συμβατότητα χρήσεων, πιέσεων και οικοσυστημάτων και πρακτική σύνδεση του ΘΧΣ με την προστασία της βιοποικιλότητας και την προσαρμοστική διαχείριση.

12:40 – 13:10 | Ανοιχτή Συζήτηση

Συντονιστής: Δρ. Καψιμάλης Βασίλειος, ΕΛΚΕΘΕ

Συμμετέχοντες/ουσες: Καθ. Στέλιος Κατσανεβάκης, Δρ. Λουκάς Κατίκας, Δρ. Βασίλειος Γερακάρης, Δρ. Βανέσα Χαλαστάνη

13:10 – 13:30 | Συμμετοχική διαδικασία / σύνθεση συμπερασμάτων

13:30 – 14:00 | Χαιρετισμοί

Δρ. Ευθύμιος Μπακογιάννης, Γενικός Γραμματέας Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος
Δρ. Πέτρος Βαρελίδης, Γενικός Γραμματέας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων

14:00 – 15:00 | Διάλειμμα

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΑΤΖΕΝΤΑ

3η Συνεδρία — Δείκτες, παρακολούθηση, παρατηρητήριο, και επιχειρησιακή εφαρμογή στον ΘΧΣ

15:00 – 15:10 | Αρχές για την εφαρμογή και λειτουργία του ΘΧΣ (Καθ. Γεώργιος Τσιλιμίγκας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου)

Βασικές αρχές για την εφαρμογή του ΘΧΣ και συσχέτιση αυτού με τις χωρικές, αναπτυξιακές και τομεακές πολιτικές.

15:10 – 15:20 | Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός: Από την έρευνα στη χάραξη πολιτικής (Δρ. Χριστόδουλος Μέττας, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου)

Η συμβολή της έρευνας και της επιστημονικής γνώσης στη διαμόρφωση πολιτικών Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού.

15:20 – 15:30 | Υδατοκαλλιέργειες στο πλαίσιο του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού: Προκλήσεις και προϋποθέσεις βιώσιμης ανάπτυξης (Δρ. Μανώλης Τσαπάκης, ΕΛΚΕΘΕ)

Χωροταξικές και περιβαλλοντικές παράμετροι για τη βιώσιμη ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών στο πλαίσιο του ΘΧΣ.

15:30 – 15:40 | ΘΧΣ στην Ελλάδα: Ισορροπώντας μεταξύ τομεακού και τοποκεντρικού σχεδιασμού (Αν. Καθ. Μαριλένα Παπαγεωργίου, ΑΠΘ)

Προσεγγίσεις και προκλήσεις στον συντονισμό τομεακών πολιτικών και τοπικών ιδιαιτεροτήτων στον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό.

15:40 – 16:10 | Ανοιχτή Συζήτηση

Βασικό Θέμα Συζήτησης: Χωροταξικοί δείκτες για την αξιολόγηση της εφαρμογής του ΘΧΣ.

Συντονιστής: Ομ. Καθ. Χάρης Κοκκώσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Συμμετέχοντες/ουσες: Καθ. Γεώργιος Τσιλιμίγκας, Δρ. Χριστόδουλος Μέττας, Δρ. Μανώλης Τσαπάκης, Αν. Καθ. Μαριλένα Παπαγεωργίου, Καθ. Δημήτρης Μέλισσας (ΕΜΠ)

16:10 – 16:30 | Συμμετοχική διαδικασία / σύνθεση συμπερασμάτων

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΘΑΛ-ΧΩΡ 3

Στην παρουσίασή του, ο Καθ. Γεράσιμος Παυλογεωργάτος τοποθέτησε το workshop μέσα στη συνολική λογική του ΘΑΛ-ΧΩΡ 3 -Διασυνοριακή Συνεργασία για Παρακολούθηση και Αξιολόγηση Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού - ως συνέχεια της διασυνοριακής συνεργασίας Ελλάδας και Κύπρου για τον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό, στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας Interreg VI-A «Ελλάδα-Κύπρος 2021-2027».

Η εισαγωγή της παρουσίασης λειτούργησε ως ευρύτερο πλαίσιο για το εύρος του ΘΧΣ, μέσα από οπτικά παραδείγματα και αναφορές στις πολλαπλές παραδοσιακές και αναδυόμενες χρήσεις του θαλάσσιου χώρου. Παρουσιάστηκαν ενδεικτικά τομείς όπως:

- θαλάσσιες μεταφορές
- θαλάσσιος τουρισμός
- αλιεία
- υδατοκαλλιέργειες
- γαλάζια βιοτεχνολογία
- παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ στο θαλάσσιο περιβάλλον
- υποθαλάσσια καλώδια και αγωγοί
- προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος
- προστασία πολιτισμικής κληρονομιάς
- κλιματική κρίση

Με αυτόν τον τρόπο αναδείχθηκε εξ αρχής ότι ο ΘΧΣ καλείται να διαχειριστεί ένα σύνθετο και διαρκώς διευρυνόμενο πεδίο χρήσεων, πιέσεων και προτεραιοτήτων.

Ο βασικός στόχος του έργου είναι η **παρακολούθηση** και η **αξιολόγηση** της εφαρμογής του ΘΧΣ μέσα από την ανάπτυξη:

- μεθόδων
- εργαλείων
- δεικτών

που θα υποστηρίζουν τις αρμόδιες αρχές στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

Σύμφωνα με την παρουσίαση, οι βασικές κατευθύνσεις του έργου περιλαμβάνουν:

- την ανάλυση και ανάπτυξη χωροταξικών, περιβαλλοντικών, κοινωνικών, πολιτισμικών και οικονομικών δεικτών
- τη δημιουργία βάσης δεδομένων για τους δείκτες αυτούς, με αξιοποίηση επίσημων στατιστικών στοιχείων και μεθόδων τηλεπισκόπησης
- τη μελέτη για τη δημιουργία παρατηρητηρίων ΘΧΣ σε Ελλάδα και Κύπρο
- την ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων και πλατφορμών παρακολούθησης
- την αναβάθμιση και επικαιροποίηση των γεωχωρικών βάσεων δεδομένων **GIS**

Η ενότητα αυτή λειτούργησε ως εισαγωγικό πλαίσιο για τις τρεις συνεδρίες που ακολούθησαν, δείχνοντας ότι το workshop δεν αποτελεί μεμονωμένη δράση διαβούλευσης, αλλά μέρος μιας ευρύτερης προσπάθειας για πιο τεκμηριωμένη, μετρήσιμη και επιχειρησιακή εφαρμογή του ΘΧΣ.

1Η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Ευρωπαϊκές εξελίξεις και θεσμικό πλαίσιο του ΘΧΣ

Κυριάκος Αλιούρης, Υφυπουργείο Ναυτιλίας Κύπρου

Δρ. Καψιμάλης Βασίλειος, ΕΛΚΕΘΕ

Δρ. Στέλιος Κονταρίνης, HARTIS

Θάνος Σμάνης (Expert Coordinator MSP Assistance Mechanism)

Ανοιχτή Συζήτηση

Συντονιστής: Ομ. Καθ. Κάβουρας Μαρίνος, ΕΜΠ

1η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Ευρωπαϊκές εξελίξεις και θεσμικό πλαίσιο του ΘΧΣ

Συνοπτική ανάλυση παρουσιάσεων

Η 1η Συνεδρία κινήθηκε σε τρεις συμπληρωματικούς άξονες: το νέο ευρωπαϊκό πλαίσιο πολιτικής για τους ωκεανούς, τη σύνδεση του ΘΧΣ με την Οδηγία Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική και τον ρόλο των γεωχωρικών δεδομένων ως επιχειρησιακής υποδομής του σχεδιασμού.

Η παρουσίαση του **Κυριάκου Αλιούρη** έθεσε το γενικό ευρωπαϊκό πλαίσιο. Το **European Ocean Pact** παρουσιάστηκε ως ολοκληρωμένη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προστασία των θαλασσών, την ενίσχυση της βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας και τη βελτίωση της διακυβέρνησης των θαλάσσιων πολιτικών. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο ότι μία από τις εμβληματικές του δράσεις είναι η προετοιμασία της **European Ocean Act**, η οποία αναμένεται να λειτουργήσει ως πιο συνεκτικό νομοθετικό εργαλείο για τη θαλάσσια διακυβέρνηση στην ΕΕ. Στην ίδια παρουσίαση αναδείχθηκε και η υπό εξέταση τροποποίηση της Οδηγίας **2014/89/ΕΕ** για τον ΘΧΣ, με βασικούς άξονες την ενίσχυση της οικοσυστημικής προσέγγισης, την καλύτερη ενσωμάτωση νέων χρήσεων και υποδομών, τη βελτίωση της διασυνοριακής συνεργασίας και την απλούστευση διαδικασιών και υποχρεώσεων αναφοράς.

Η παρουσίαση του **Δρ. Βασίλη Καψιμάλη** εστίασε στον τρόπο με τον οποίο η **ΟΠΘΣ / MSFD** μπορεί να ενισχύσει ουσιαστικά τον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό στην Ελλάδα. Υπογραμμίστηκε ότι η Θαλάσσια Στρατηγική και ο ΘΧΣ είναι διακριτά αλλά συμπληρωματικά εργαλεία, με κοινό σημείο αναφοράς την προστασία και βιώσιμη χρήση του θαλάσσιου χώρου. Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε στη δομή αξιολόγησης της περιβαλλοντικής κατάστασης, στα δίκτυα παρακολούθησης, στις χωρικές μονάδες αξιολόγησης, αλλά και στη χρήση δεικτών και δεδομένων πίεσης για την τεκμηρίωση αποφάσεων. Από την παρουσίαση προέκυψε με σαφήνεια ότι ο σημερινός ΘΧΣ στην Ελλάδα εμφανίζει περιορισμένη ενσωμάτωση με τις περιβαλλοντικές πολιτικές και ότι η ΟΠΘΣ μπορεί να αποτελέσει τη βασική περιβαλλοντική ραχοκοκαλιά μιας πιο συνεκτικής και οικοσυστημικής προσέγγισης.

1η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Ευρωπαϊκές εξελίξεις και θεσμικό πλαίσιο του ΘΧΣ

Η παρουσίαση του **Δρ. Στέλιου Κονταρίνη** μετέφερε τη συζήτηση στο επιχειρησιακό επίπεδο των δεδομένων. Τόνισε ότι τα γεωχωρικά δεδομένα δεν είναι χρήσιμα μόνο για τη χαρτογράφηση, αλλά και για την ανάλυση συγκρούσεων, τη διερεύνηση συμβατοτήτων χρήσεων, την παρακολούθηση και την αναθεώρηση του σχεδιασμού. Παρουσιάστηκαν σχετικά ευρωπαϊκά εργαλεία, όπως το **MSP Data Framework**, η ταξινόμηση **eHILUCS** και το πλαίσιο **Integrity Provenance & Trust (IPT)** του **OGC**. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε και στη **Κατανεμημένη Υποδομή Θαλάσσιων Χωρικών Δεδομένων (FMSDI)**. Η βασική ιδέα ήταν ότι τα δεδομένα μπορούν να παραμένουν στους φορείς που τα παράγουν, αλλά να αξιοποιούνται από κοινού μέσω κοινών προτύπων, μεταδεδομένων και διαλειτουργικών υπηρεσιών. Το κεντρικό μήνυμα ήταν ότι χωρίς πιο ώριμη οργάνωση, ταξινόμηση και ανταλλαγή δεδομένων, ο ΘΧΣ δύσκολα μπορεί να λειτουργήσει ως ουσιαστικό εργαλείο λήψης αποφάσεων.

Συνολικά, οι τρεις παρουσιάσεις λειτούργησαν κλιμακωτά: από το νέο ευρωπαϊκό θεσμικό περιβάλλον, στην περιβαλλοντική τεκμηρίωση και τελικά στην αναγκαία υποδομή δεδομένων που απαιτείται για να γίνει ο ΘΧΣ πιο εφαρμόσιμος, πιο συνεκτικός και πιο αξιόπιστος.

Η συζήτηση στο πάνελ που ακολούθησε, με συντονιστή τον **Ομ. Καθ. Κάβουρα Μαρίνο** (ΕΜΠ), επιβεβαίωσε ότι το διακύβευμα της επόμενης φάσης του ΘΧΣ στην Ελλάδα δεν είναι μόνο η προσαρμογή στις νέες ευρωπαϊκές κατευθύνσεις, αλλά και η ικανότητα του διοικητικού και θεσμικού συστήματος να τις μεταφράσει σε εφαρμόσιμες επιλογές.

1η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Συμμετοχική διαδικασία και αποτελέσματα

Η συμμετοχική διαδικασία της 1ης Συνεδρίας οργανώθηκε γύρω από τέσσερα ερωτήματα **Slido**, τα οποία στόχευαν να αποτυπώσουν το πώς αξιολογεί το κοινό τις άμεσες προτεραιότητες, την ετοιμότητα του θεσμικού πλαισίου και τα βασικά πολιτικά ή διοικητικά ελλείμματα για την επόμενη φάση του ΘΧΣ στην Ελλάδα.

Οι ερωτήσεις αυτές ήταν σε άμεση συνάφεια με το περιεχόμενο των παρουσιάσεων και με τα ερωτήματα που είχαν ήδη αναδειχθεί από τις εγγραφές συμμετεχόντων. Η συζήτηση κινήθηκε κυρίως γύρω από:

- τη σχέση του ελληνικού ΘΧΣ με το νέο ευρωπαϊκό πλαίσιο
- την ανάγκη ουσιαστικής διασύνδεσης με την ΟΠΘΣ
- την ετοιμότητα της διοίκησης να υποστηρίξει την επόμενη φάση
- το πρόβλημα του κατακερματισμού μεταξύ αρμόδιων φορέων

Διαδραστικές ψηφοφορίες

- **Ερώτηση 1.α** Κρίσιμες προτεραιότητες για τον ουσιαστικό ρόλο του ΘΧΣ
- **Ερώτηση 1.β** Βάρος της Ελλάδας ενόψει Ocean Act και αναθεώρησης της Οδηγίας ΘΧΣ
- **Ερώτηση 1.γ** Ετοιμότητα του ελληνικού θεσμικού και διοικητικού πλαισίου
- **Ερώτηση 1.δ** Βασικά θεσμικά και πολιτικά ελλείμματα

1η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Συμμετοχική διαδικασία και αποτελέσματα

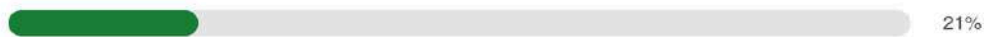
1.α Ποια θεωρείτε είναι η κυριότερη τρέχουσα προτεραιότητα για να διαδραματίσει ο ΘΧΣ έναν ουσιαστικό ρόλο στην επόμενη φάση του στην Ελλάδα;

Multiple Choice Poll 53 votes 53 participants

Θεσμική εναρμόνιση και σαφές πλαίσιο - 33 votes

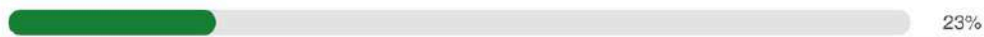
Καλύτερα δεδομένα και δείκτες - 11 votes

Διατομεακός συντονισμός μεταξύ φορέων - 40 votes

Χρηματοδότηση και διοικητική υποστήριξη - 12 votes

Ισχυρότερη πολιτική δέσμευση - 42 votes

1.β Με την προοπτική του Ocean Act και της αναθεώρησης της Οδηγίας ΘΧΣ, πού πρέπει να δοθεί το μεγαλύτερο βάρος στην Ελλάδα;

Ranking Poll 48 votes 48 participants

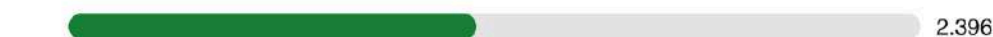
1. Ενσωμάτωση περιβαλλοντικών στόχων

2. Απλούστευση και συντονισμός θεσμικού πλαισίου

3. Διασυνοριακή συνεργασία

4. Συστήματα δεδομένων και παρακολούθησης

5. Σύνδεση με γαλάζια οικονομία και επενδύσεις

1η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

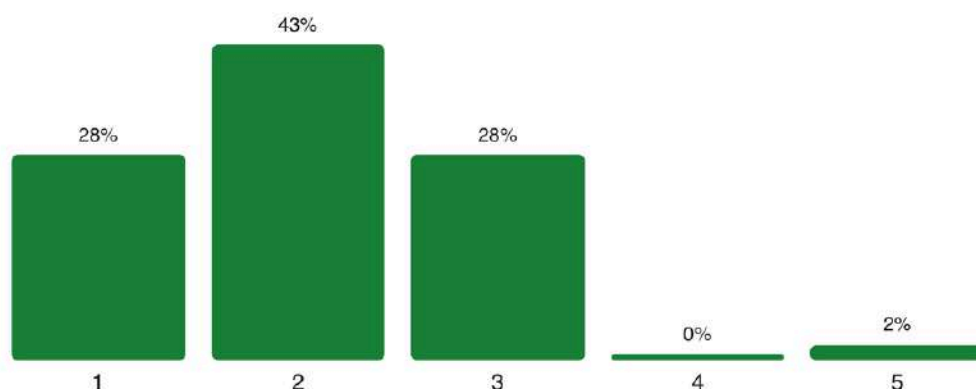
Συμμετοχική διαδικασία και αποτελέσματα

1.γ Πόσο έτοιμο θεωρείτε σήμερα το ελληνικό θεσμικό και διοικητικό πλαίσιο για να υποστηρίξει την επόμενη φάση του ΘΧΣ;

Rating Poll 54 votes 54 participants

Score: 2.1

1.δ Ποια πεδία εμφανίζουν σήμερα το μεγαλύτερο θεσμικό και πολιτικό έλλειμμα για να ξεκινήσει ουσιαστικά η επόμενη φάση του ΘΧΣ στην Ελλάδα;

Multiple Choice Poll 54 votes 54 participants

Νομική σαφήνεια και κανονιστική συνοχή - 22 votes

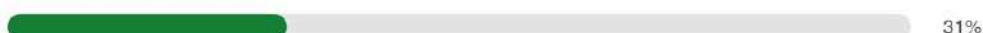
Διατομεακός συντονισμός μεταξύ αρμόδιων φορέων - 43 votes

Καλύτερη σύνδεση με εθνικές και τοπικές πολιτικές - 36 votes

Διασυνοριακή συνεργασία και συνεννόηση - 17 votes

Ενσωμάτωση των νέων ευρωπαϊκών κατευθύνσεων στο εθνικό πλαίσιο - 25 votes

1η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Κύρια αποτελέσματα των διαδραστικών ψηφοφοριών

Στην **Ερώτηση 1.α** για τις πιο κρίσιμες προτεραιότητες της επόμενης φάσης του ΘΧΣ, οι ισχυρότερες επιλογές ήταν η **ισχυρότερη πολιτική δέσμευση (79%)** και ο **διατομεακός συντονισμός μεταξύ φορέων (75%)**. Ακολούθησαν η **θεσμική εναρμόνιση και το σαφές πλαίσιο (62%)**, ενώ χαμηλότερα βρέθηκαν η **χρηματοδότηση και διοικητική υποστήριξη (23%)** και τα **καλύτερα δεδομένα και δείκτες (21%)**. Το αποτέλεσμα αυτό δείχνει ότι το κοινό της συνεδρίας αντιλαμβάνεται το βασικό πρόβλημα του ελληνικού ΘΧΣ πρωτίστως ως πολιτικό και διοικητικό και όχι μόνο ως τεχνικό.

Στην **Ερώτηση 1.β**, που αφορούσε το πού πρέπει να δοθεί το μεγαλύτερο βάρος στην Ελλάδα υπό το πρίσμα του **Ocean Act** και της αναθεώρησης της Οδηγίας ΘΧΣ, υψηλότερα κατατάχθηκε η **ενσωμάτωση περιβαλλοντικών στόχων (3.71)**, ακολουθούμενη από την **απλούστευση και τον συντονισμό του θεσμικού πλαισίου (3.5)**. Χαμηλότερα βρέθηκαν τα **συστήματα δεδομένων και παρακολούθησης (2.98)**, η **σύνδεση με τη γαλάζια οικονομία και τις επενδύσεις (2.42)** και η **διασυνοριακή συνεργασία (2.4)**. Το εύρημα αυτό επιβεβαιώνει ότι, για το συγκεκριμένο κοινό, η περιβαλλοντική και θεσμική διάσταση προηγείται των επενδυτικών ή γεωπολιτικών αναγνώσεων του ΘΧΣ.

Στην **Ερώτηση 1.γ** για την ετοιμότητα του ελληνικού θεσμικού και διοικητικού πλαισίου, η μέση αποτίμηση ήταν **2.1/5**, κάτι που αποτυπώνει χαμηλή εμπιστοσύνη στην παρούσα επιχειρησιακή ετοιμότητα του συστήματος.

Στην **Ερώτηση 1.δ** για τα μεγαλύτερα θεσμικά και πολιτικά ελλείμματα, η ισχυρότερη επιλογή ήταν ο **διατομεακός συντονισμός μεταξύ αρμόδιων φορέων (80%)**. Ακολούθησαν η **καλύτερη σύνδεση με εθνικές και τοπικές πολιτικές (67%)**, η **ενσωμάτωση των νέων ευρωπαϊκών κατευθύνσεων στο εθνικό πλαίσιο (46%)** και η **νομική σαφήνεια και κανονιστική συνοχή (41%)**. Η **διασυνοριακή συνεργασία και συνεννόηση βρέθηκε χαμηλότερα (31%)**. Το αποτέλεσμα αυτό ανέδειξε ως κεντρικό έλλειμμα όχι απλώς το νομοθετικό κενό, αλλά κυρίως την αδυναμία σταθερής θεσμικής ενοποίησης πολιτικών και φορέων.

1η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Βασικά συμπεράσματα ενότητας

- Η 1η Συνεδρία ανέδειξε ότι το νέο ευρωπαϊκό πλαίσιο για τους ωκεανούς δεν αντιμετωπίζεται ως εξωτερική μεταβολή, αλλά ως άμεσος παράγοντας που θα επηρεάσει την επόμενη φάση του ΘΧΣ στην Ελλάδα.
- Η έννοια της οικοσυστημικής προσέγγισης εμφανίστηκε ως κοινός παρονομαστής των παρουσιάσεων, είτε μέσα από τη συζήτηση για το **Ocean Act**, είτε μέσα από τη διασύνδεση του ΘΧΣ με την **ΟΠΘΣ**, είτε μέσα από την ανάγκη για πιο αξιόπιστα και διαλειτουργικά γεωχωρικά δεδομένα.
- Η συμμετοχική διαδικασία έδειξε καθαρά ότι το κοινό δεν εντοπίζει ως βασική αδυναμία την έλλειψη γενικών εξαγγελιών ή χρηματοδότησης, αλλά την ανεπαρκή πολιτική δέσμευση και τον ασθενή διατομεακό συντονισμό.
- Η χαμηλή αποτίμηση της θεσμικής και διοικητικής ετοιμότητας (**2.1/5**) δείχνει ότι, παρά τις ευρωπαϊκές εξελίξεις, παραμένει ισχυρή αίσθηση θεσμικής ανωριμότητας σε ό,τι αφορά την εφαρμογή του ΘΧΣ στην Ελλάδα.
- Η συζήτηση επιβεβαίωσε ότι η ουσιαστική αναβάθμιση του ΘΧΣ περνά ταυτόχρονα από τρία επίπεδα: πιο συνεκτικό ευρωπαϊκό και εθνικό πλαίσιο, ουσιαστική ενσωμάτωση περιβαλλοντικών στόχων και αξιόπιστη υποδομή δεδομένων και παρακολούθησης.

2Η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΘΧΣ, περιβάλλον, σωρευτικές επιπτώσεις και προστατευόμενες θαλάσσιες περιοχές

Καθ. Στέλιος Κατσανεβάκης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Δρ. Λουκάς Κατίκας, ΕΜΠ

Δρ. Βασίλειος Γερακάρης, ΕΛΚΕΘΕ

Δρ. Βανέσα Χαλαστάνη, ΕΜΠ

Ανοιχτή Συζήτηση

Συντονιστής: Δρ. Καψιμάλης Βασίλειος, ΕΛΚΕΘΕ

2η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΘΧΣ, περιβάλλον, σωρευτικές επιπτώσεις και προστατευόμενες θαλάσσιες περιοχές

Συνοπτική ανάλυση παρουσιάσεων

Η **2η Συνεδρία** επικεντρώθηκε στην περιβαλλοντική διάσταση του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού και ειδικότερα στη σχέση μεταξύ προστασίας της βιοποικιλότητας, σωρευτικών πιέσεων, προστατευόμενων περιοχών και αναπτυξιακών επιλογών.

Η παρουσίαση του **Καθ. Στέλιου Κατσανεβάκη** ανέδειξε τον **Συστηματικό Σχεδιασμό για τη Διατήρηση της Βιοποικιλότητας** ως βασικό μεθοδολογικό υπόβαθρο για πιο τεκμηριωμένες χωρικές αποφάσεις. Έδωσε έμφαση στη σαφή διατύπωση στόχων διατήρησης, στη χρήση σχεδιαστικών μονάδων, στη συνδυαστική αξιολόγηση οικολογικών και κοινωνικοοικονομικών δεδομένων και στη χρήση εργαλείων προτεραιοποίησης, όπως τα **prioritizr**, **prior3D** και **priorCON**. Μέσα από την εφαρμογή στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ιονίου, έγινε σαφές ότι η προστασία δεν αντιμετωπίζεται ως αφηρημένη κατηγορία, αλλά ως χωρική επιλογή που απαιτεί δεδομένα, σενάρια και ρητά κριτήρια.

Η παρουσίαση του **Δρ. Λουκά Κατίκα** εστίασε στις **σωρευτικές ανθρωπογενείς επιπτώσεις** και στον τρόπο με τον οποίο μπορούν να υπολογιστούν και να ενσωματωθούν στον ΘΧΣ. Παρουσιάστηκαν οι βασικές φάσεις της ανάλυσης, από την προεπεξεργασία δεδομένων και τη χωρική οργάνωση οικοτόπων και δραστηριοτήτων, μέχρι τη χρήση δεικτών και εργαλείων **CIA/CEA**. Έγινε ιδιαίτερη αναφορά στη χρήση διαφορετικών χωρικών επιπέδων, σε buffers επιρροής για επιμέρους δραστηριότητες και σε σενάρια υπολογισμού που επιτρέπουν καλύτερη κατανόηση των πιέσεων. Το βασικό μήνυμα ήταν ότι χωρίς συστηματική αποτύπωση πιέσεων και χωρίς επιχειρησιακές μεθόδους ανάλυσης, η περιβαλλοντική διάσταση του ΘΧΣ παραμένει αδύναμη.

2η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΘΧΣ, περιβάλλον, σωρευτικές επιπτώσεις και προστατευόμενες θαλάσσιες περιοχές

Η παρουσίαση του **Δρ. Βασίλη Γερακάρη** εστίασε στα **θαλάσσια λιβάδια**, κυρίως της Ποσειδωνίας, ως κρίσιμο οικοσύστημα του ελληνικού θαλάσσιου χώρου. Τονίστηκε η οικολογική, κλιματική και οικονομική σημασία τους, αλλά και το ιδιαίτερα αυστηρό καθεστώς προστασίας τους σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Παρουσιάστηκαν στοιχεία για την έκταση και την κατανομή τους στην Ελλάδα, καθώς και η ανάγκη να αντιμετωπίζονται στον ΘΧΣ ως **δομικό στοιχείο** και όχι ως εξαίρεση. Ιδιαίτερη σημασία είχε επίσης η ανάδειξη της χωρικής διαφοροποίησης και της γενετικής συνδεσιμότητας των λιβαδιών, με το σαφές συμπέρασμα ότι δεν μπορεί να εφαρμοστεί μια ενιαία λογική διαχείρισης για όλη τη χώρα ούτε να θεωρηθούν κάποια λιβάδια «δευτερεύουσας» σημασίας.

Η παρουσίαση της **Δρ. Βανέσας Χαλαστάνη** έθεσε το ζήτημα της **συνύπαρξης προστασίας και ανάπτυξης** με έμφαση στον ρόλο των υποδομών και των μεγάλων αναπτυξιακών επιλογών. Ανέδειξε τη διάκριση μεταξύ ενός παραδοσιακού μοντέλου, όπου το περιβάλλον εμφανίζεται εκ των υστέρων ως περιορισμός, και μιας εναλλακτικής λογικής όπου η προστασία και η διατήρηση λειτουργούν από την αρχή ως οργανωτική αρχή του σχεδιασμού. Μέσα από το παράδειγμα του **Red Sea Project**, η παρουσίαση έδειξε ότι ο ΘΧΣ μπορεί να κατευθύνει την ανάπτυξη, να θέτει όρια βιωσιμότητας εκ των προτέρων και να ενσωματώνει σενάρια διατήρησης και ανάπτυξης σε μια κοινή διαδικασία σχεδιασμού.

Η συζήτηση στο πάνελ που ακολούθησε, με συντονιστή τον **Δρ. Καψιμάλη Βασίλειο** (ΕΛΚΕΘΕ), ανέδειξε ότι η περιβαλλοντική διάσταση του ΘΧΣ δεν εξαντλείται στη γενική αναφορά στην προστασία, αλλά απαιτεί συγκεκριμένα δεδομένα, μεθόδους, όρια, χωρικά κριτήρια και εργαλεία αξιολόγησης που να μπορούν να στηρίξουν πραγματικές αποφάσεις.

2η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Συμμετοχική διαδικασία και αποτελέσματα

Η συμμετοχική διαδικασία της 2ης Συνεδρίας οργανώθηκε γύρω από πέντε ερωτήματα **Slido**, τα οποία αποτύπωσαν τον τρόπο με τον οποίο το κοινό αντιλαμβάνεται την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στον ΘΧΣ, τη σημασία των προστατευόμενων θαλάσσιων περιοχών, την ιεράρχηση μεταξύ προστασίας και ανάπτυξης, την επάρκεια των δεδομένων και τα βασικά κενά στην εκτίμηση σωρευτικών επιπτώσεων.

Οι ερωτήσεις συνδέθηκαν άμεσα με τα θέματα που είχαν ήδη αναδειχθεί από τις εγγραφές συμμετεχόντων, όπου επανέρχονταν ζητήματα όπως η αυστηρή προστασία, τα θαλάσσια πάρκα, η χαρτογράφηση οικοτόπων, η συμβατότητα χρήσεων, η ενσωμάτωση σωρευτικών πιέσεων και ο ρόλος των τοπικών κοινωνιών.

Διαδραστικές ψηφοφορίες

- **Ερώτηση 2.α** Κρίσιμες παράμετροι για την περιβαλλοντική διάσταση του ΘΧΣ
- **Ερώτηση 2.β** Πώς πρέπει να αντιμετωπίζονται οι προστατευόμενες θαλάσσιες περιοχές
- **Ερώτηση 2.γ** Τι πρέπει να προηγείται όταν συγκρούονται προστασία και ανάπτυξη
- **Ερώτηση 2.δ** Επάρκεια περιβαλλοντικών και χωρικών δεδομένων
- **Ερώτηση 2.ε** Μεγαλύτερα κενά στην εκτίμηση σωρευτικών επιπτώσεων

2η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Συμμετοχική διαδικασία και αποτελέσματα

2.α Ποιες 3 παράμετροι θεωρείτε πιο κρίσιμες ώστε η περιβαλλοντική διάσταση να ενσωματωθεί ουσιαστικά στην επόμενη φάση του ΘΧΣ;

Multiple Choice Poll 48 votes 48 participants

Σαφής σύνδεση του ΘΧΣ με τους στόχους καλής περιβαλλοντικής κατάστασης - 33 votes

Μηχανισμοί παρακολούθησης και προσαρμοστικής αναθεώρησης - 27 votes

Σαφή κριτήρια συμβατότητας χρήσεων και περιβαλλοντικών στόχων - 26 votes

Εκτίμηση σωρευτικών επιπτώσεων πριν από τη χωροθέτηση - 26 votes

Συμμετοχή τοπικών κοινωνιών και χρηστών - 22 votes

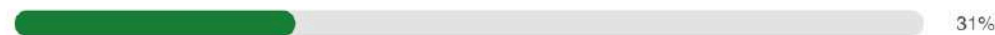
2.β Οι προστατευόμενες θαλάσσιες περιοχές στον επόμενο σχεδιασμό χρήσεων του ελληνικού ΘΧΣ πρέπει να αντιμετωπίζονται κυρίως ως:

Multiple Choice Poll 49 votes 49 participants

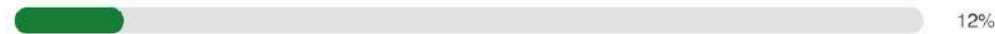
Ζώνες αυστηρής προστασίας με σαφή όρια αποκλεισμού - 24 votes

Ζώνες υπό όρους με διαφοροποιημένες χρήσεις - 15 votes

Εργαλεία προσαρμοστικής διαχείρισης ανά περίπτωση - 6 votes

Περιοχές που χρειάζονται νέο μοντέλο ζώνωσης - 4 votes

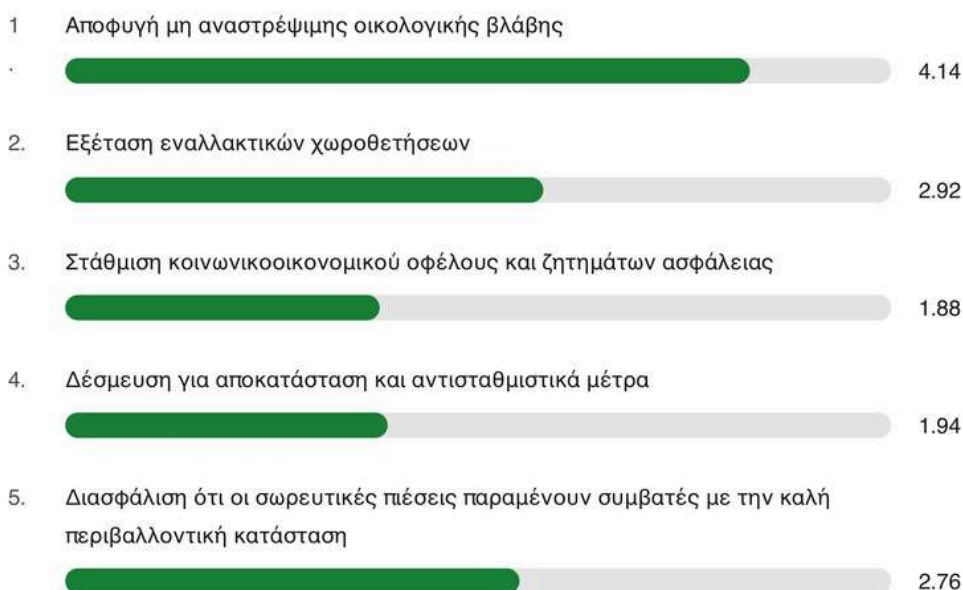

2η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Συμμετοχική διαδικασία και αποτελέσματα

 2.γ Όταν συγκρούονται στόχοι προστασίας και ανάπτυξης, ποια λογική πρέπει να προηγείται;

Ranking Poll 50 votes 50 participants

 2.δ Πόσο επαρκή θεωρείτε σήμερα τα διαθέσιμα περιβαλλοντικά και χωρικά δεδομένα για να στηρίξουν τον επόμενο σχεδιασμό χρήσεων στο πλαίσιο του ΘΧΣ στην Ελλάδα;

Rating Poll 50 votes 50 participants

2η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Συμμετοχική διαδικασία και αποτελέσματα

 2.ε Σε ποια πεδία εμφανίζονται σήμερα τα μεγαλύτερα κενά για την εκτίμηση και ενσωμάτωση σωρευτικών επιπτώσεων στον επόμενο σχεδιασμό χρήσεων;

Multiple Choice Poll 50 votes 50 participants

2η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Κύρια αποτελέσματα των διαδραστικών ψηφοφοριών

Στην **Ερώτηση 2.α** για τις πιο κρίσιμες παραμέτρους ώστε η περιβαλλοντική διάσταση να ενσωματωθεί ουσιαστικά στην επόμενη φάση του ΘΧΣ, υψηλότερα αναδείχθηκαν η **σαφής σύνδεση του ΘΧΣ με τους στόχους καλής περιβαλλοντικής κατάστασης (69%)**, οι **μηχανισμοί παρακολούθησης και προσαρμοστικής αναθεώρησης (56%)** και τα **σαφή κριτήρια συμβατότητας χρήσεων και περιβαλλοντικών στόχων (54%)**. Το αποτέλεσμα δείχνει ότι το κοινό δεν αρκείται σε μια γενική οικολογική ρητορική, αλλά ζητά λειτουργική σύνδεση περιβαλλοντικών στόχων, κριτηρίων και μηχανισμών παρακολούθησης.

Στην **Ερώτηση 2.β** για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να αντιμετωπίζονται οι προστατευόμενες θαλάσσιες περιοχές στον επόμενο σχεδιασμό χρήσεων, προκρίθηκαν οι **ζώνες αυστηρής προστασίας με σαφή όρια αποκλεισμού (49%)**, ενώ χαμηλά κινήθηκαν οι πιο ελαστικές ή κατά περίπτωση λογικές, όπως τα **εργαλεία προσαρμοστικής διαχείρισης ανά περίπτωση (12%)**. Το εύρημα αυτό δείχνει σαφή τάση υπέρ πιο καθαρών και δεσμευτικών ορίων προστασίας.

Στην **Ερώτηση 2.γ** για το ποια λογική πρέπει να προηγείται όταν συγκρούονται στόχοι προστασίας και ανάπτυξης, πρώτη κατατάχθηκε η **αποφυγή μη αναστρέψιμης οικολογικής βλάβης (4.14)**, ενώ ακολούθησαν η **εξέταση εναλλακτικών χωροθετήσεων (2.92)** και η **συνεκτίμηση σωρευτικών επιπτώσεων (2.76)**. Χαμηλότερα βρέθηκαν η **δέσμευση για αποκατάσταση και αντισταθμιστικά μέτρα (1.94)** και η **στάθμιση κοινωνικοοικονομικού οφέλους και ζητημάτων ασφάλειας (1.88)**. Το αποτέλεσμα αυτό υποδηλώνει καθαρή προτίμηση στην πρόληψη και όχι στην εκ των υστέρων αντιστάθμιση.

Στην **Ερώτηση 2.δ** για την επάρκεια των διαθέσιμων περιβαλλοντικών και χωρικών δεδομένων, η μέση αποτίμηση ήταν **2.5/5**, κάτι που δείχνει ότι το κοινό αναγνωρίζει πρόοδο, αλλά θεωρεί ότι η παρούσα βάση δεδομένων δεν είναι ακόμη επαρκής για να στηρίξει με ασφάλεια τον επόμενο σχεδιασμό χρήσεων.

Στην **Ερώτηση 2.ε** για τα μεγαλύτερα κενά στην εκτίμηση και ενσωμάτωση σωρευτικών επιπτώσεων, οι ισχυρότερες επιλογές ήταν η **παρακολούθηση μετά την αδειοδότηση (78%)**, η **χαρτογράφηση οικοτόπων και κρίσιμων ειδών (70%)** και τα **δεδομένα για ανθρωπογενείς πιέσεις (64%)**. Ακολούθησε η **σύνδεση ξηράς-θάλασσας (40%)**, ενώ χαμηλότερα κινήθηκαν οι **μεθοδολογίες και δείκτες CIA/CEA (22%)**. Το αποτέλεσμα αυτό δείχνει ότι το κοινό θεωρεί πως το βασικό πρόβλημα δεν είναι μόνο η θεωρητική μεθοδολογία, αλλά κυρίως η υστέρηση σε πραγματικά δεδομένα και σε παρακολούθηση της εφαρμογής.

2η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Βασικά συμπεράσματα ενότητας

- Η 2η Συνεδρία κατέστησε σαφές ότι η περιβαλλοντική διάσταση του ΘΧΣ απαιτεί σαφή χωρικά κριτήρια, οικολογικά δεδομένα και εργαλεία αξιολόγησης και όχι απλώς γενικές αναφορές στην προστασία.
- Η συζήτηση και οι διαδραστικές ψηφοφορίες ανέδειξαν ισχυρή προτίμηση υπέρ της πρόληψης οικολογικής βλάβης και υπέρ πιο καθαρών ορίων προστασίας στις θαλάσσιες περιοχές υψηλής οικολογικής αξίας.
- Η έννοια των **σωρευτικών επιπτώσεων** λειτούργησε ως κοινός άξονας όλων των παρουσιάσεων, είτε μέσα από μεθόδους ανάλυσης, είτε μέσα από τη χωρική οργάνωση της προστασίας, είτε μέσα από τα διλήμματα ανάπτυξης και υποδομών.
- Η επάρκεια των δεδομένων εξακολουθεί να θεωρείται ανεπαρκής (**2.5/5**), ιδιαίτερα ως προς τη χαρτογράφηση οικοτόπων, την αποτύπωση ανθρωπογενών πιέσεων και την παρακολούθηση μετά την αδειοδότηση.
- Η ενότητα ανέδειξε ότι χωρίς σύνδεση περιβαλλοντικών στόχων, χωρικών περιορισμών, παρακολούθησης και πραγματικών δεδομένων, ο ΘΧΣ δεν μπορεί να λειτουργήσει ως αποτελεσματικό εργαλείο προστασίας και διαχείρισης.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

Συνοπτική ανάλυση παρουσιάσεων

Μετά την ολοκλήρωση της 2ης Συνεδρίας, το workshop χαιρέτισαν ο **Γενικός Γραμματέας Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, Δρ. Ευθύμιος Μπακογιάννης**, και ο **Γενικός Γραμματέας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων, Δρ. Πέτρος Βαρελίδης**.

Στον χαιρετισμό του, ο **Δρ. Ευθύμιος Μπακογιάννης** υπογράμμισε τη σημασία του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού ως αναγκαίου πεδίου πολιτικής για την επόμενη περίοδο. Τόνισε ότι, για μεγάλο διάστημα, το κύριο βάρος του χωρικού σχεδιασμού στην Ελλάδα είχε δοθεί στον χερσαίο χώρο, όμως αυτή η ανισορροπία σταδιακά αλλάζει και ο ΘΧΣ εισέρχεται πλέον σε πιο ενεργή φάση προώθησης και εφαρμογής.

Στον χαιρετισμό του, ο **Δρ. Πέτρος Βαρελίδης** αναφέρθηκε στην πρόοδο που καταγράφεται σε ζητήματα προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος και ειδικότερα στον σχεδιασμό για τα νέα θαλάσσια πάρκα του Ιονίου και του Αιγαίου. Όπως επισημάνθηκε, η σχετική διαδικασία προχωρά και αναμένεται το επόμενο διάστημα να εκδοθεί και το πρώτο Προεδρικό Διάταγμα.

Οι δύο χαιρετισμοί ανέδειξαν τη σημασία της μετάβασης του ΘΧΣ σε μια πιο ουσιαστική φάση εφαρμογής, θεσμικής ενεργοποίησης και περιβαλλοντικής εξειδίκευσης.

3Η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Δείκτες, παρακολούθηση, παρατηρητήριο, και επιχειρησιακή εφαρμογή στον ΘΧΣ

Καθ. Γεώργιος Τσιλιμίγκας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

**Δρ. Χριστόδουλος Μέττας, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο
Κύπρου**

Δρ. Μανώλης Τσαπάκης, ΕΛΚΕΘΕ

Αν. Καθ. Μαριλένα Παπαγεωργίου, ΑΠΘ

Καθ. Δημήτρης Μέλισσας, ΕΜΠ

Ανοιχτή Συζήτηση

**Συντονιστής: Ομ. Καθ. Χάρης Κοκκώσης, Πανεπιστήμιο
Θεσσαλίας**

3η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Παρακολούθηση, δείκτες, παρατηρητήριο και επιχειρησιακή εφαρμογή στον ΘΧΣ

Συνοπτική ανάλυση παρουσιάσεων

Η **3η Συνεδρία** μετέφερε τη συζήτηση από το θεσμικό και περιβαλλοντικό επίπεδο στην επιχειρησιακή εφαρμογή του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού, με έμφαση στις αρχές λειτουργίας, στους δείκτες, στα παρατηρητήρια και στη σύνδεση δεδομένων και λήψης αποφάσεων.

Η παρουσίαση του **Καθ. Γιώργου Τσιλιμίγκα** έθεσε ένα γενικό πλαίσιο **αρχών για την εφαρμογή και λειτουργία του ΘΧΣ**. Τόνισε ότι ο ΘΧΣ πρέπει να αντιμετωπίζεται ως σχεδιασμός τρισδιάστατος, με τον χρόνο να λειτουργεί ως τέταρτη διάσταση. Υπογράμμισε επίσης τη σημασία της διάκρισης μεταξύ κανονιστικού και στρατηγικού χαρακτήρα του σχεδιασμού, της ανάγκης συνοχής με τομεακές, αναπτυξιακές και περιβαλλοντικές πολιτικές, καθώς και της διασύνδεσης χερσαίου και θαλάσσιου σχεδιασμού. Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε στη διαφάνεια, στη συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών, στην απλοποίηση των διαδικασιών και στην ανάγκη μηχανισμών προσαρμοστικής διαχείρισης, ώστε ο ΘΧΣ να μπορεί να εξελίσσεται μαζί με τα δεδομένα και τις μεταβολές του θαλάσσιου χώρου.

Η παρουσίαση του **Δρ. Χριστόδουλου Μέττα** επικεντρώθηκε στη μετάβαση από την έρευνα στη χάραξη πολιτικής. Μέσα από την εμπειρία της Κύπρου και του **Κέντρου Αριστείας ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ**, αναδείχθηκε ο ρόλος της έρευνας, της τηλεπισκόπησης, των γεωχωρικών τεχνολογιών και των ευρωπαϊκών έργων στην υποστήριξη του ΘΧΣ. Δόθηκε έμφαση στο ότι η έρευνα μπορεί να καλύψει τεχνικά και επιστημονικά κενά, να τροφοδοτήσει χαρτογράφηση, ανάλυση και ανάπτυξη εργαλείων, αλλά και να συμβάλει άμεσα στη διαμόρφωση πολιτικής και στην υποστήριξη της εφαρμογής. Το βασικό μήνυμα ήταν ότι ο ΘΧΣ δεν μπορεί να λειτουργήσει αξιόπιστα χωρίς οργανωμένη σύνδεση γνώσης, δεδομένων, διακυβέρνησης και διοικητικής χρήσης των αποτελεσμάτων.

3η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Παρακολούθηση, δείκτες, παρατηρητήριο και επιχειρησιακή εφαρμογή στον ΘΧΣ

Η παρουσίαση του **Δρ. Μανώλη Τσαπάκη** εστίασε στις **υδατοκαλλιέργειες** ως χαρακτηριστική περίπτωση όπου η επιχειρησιακή διάσταση του ΘΧΣ είναι κρίσιμη. Ανέδειξε το επιχείρημα ότι η θαλάσσια παραγωγή τροφίμων μπορεί να αποκτήσει αυξανόμενη σημασία στο μέλλον, αλλά μόνο υπό όρους βιώσιμης ανάπτυξης και επαρκούς περιβαλλοντικής παρακολούθησης. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στην αξία της ορθής χωροθέτησης, στα δεδομένα παρακολούθησης μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας, στα διαχειριστικά εργαλεία και στη σημασία ενός **δυναμικού ΘΧΣ** που να ενσωματώνει συνεχώς νέα περιβαλλοντικά δεδομένα, επιχειρησιακή ωκεανογραφία, μοντέλα κυκλοφορίας και δείκτες οικολογικής κατάστασης.

Η παρουσίαση της **Αν. Καθ. Μαριλένας Παπαγεωργίου** έθεσε στο επίκεντρο την **ισορροπία μεταξύ τομειακού και τοποκεντρικού σχεδιασμού**. Τόνισε ότι ο παραδοσιακός σχεδιασμός κατά τομέα δυσκολεύεται να αντιμετωπίσει σωρευτικές επιπτώσεις, συγκρούσεις και συνέργειες, ενώ ο ΘΧΣ οφείλει να μετακινηθεί σε πιο τοποκεντρική λογική, δηλαδή σε σχεδιασμό ανά θαλάσσιες γεωγραφικές ενότητες με διατομιακή προσέγγιση. Ιδιαίτερη σημασία είχε η συζήτηση για τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια, τη σχέση τους με τον υπερκείμενο σχεδιασμό, τη χρήση ζωνών αποκλειστικής ή κύριας χρήσης και την ανάγκη τοπικής κλίμακας σχεδιασμού στις περιοχές υψηλής πίεσης ή οικολογικής ευαισθησίας.

Η συζήτηση στο πάνελ που ακολούθησε, με συντονιστή τον **Ομ. Καθ. Χάρη Κοκκώση** (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας), ανέδειξε ότι η επιχειρησιακή εφαρμογή του ΘΧΣ δεν εξαρτάται μόνο από το αν υπάρχουν σχέδια ή ρυθμίσεις, αλλά από το αν υπάρχουν μηχανισμοί παρακολούθησης, δείκτες, κοινές βάσεις δεδομένων, σαφής διακυβέρνηση και δυνατότητα προσαρμογής του σχεδιασμού μέσα στον χρόνο.

3η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Συμμετοχική διαδικασία και αποτελέσματα

Η συμμετοχική διαδικασία της 3ης Συνεδρίας οργανώθηκε γύρω από τέσσερα ερωτήματα **Slido**, τα οποία στόχευαν να αποτυπώσουν τις κρίσιμες προϋποθέσεις διακυβέρνησης της επόμενης φάσης του ΘΧΣ, τη βασική λειτουργία ενός παρατηρητηρίου, την εκτίμηση του κοινού για το σημερινό στάδιο του ελληνικού ΘΧΣ και τις προτεραιότητες για την προετοιμασία της παρακολούθησης και αξιολόγησής του.

Τα ερωτήματα αυτά ήταν σε άμεση συνάφεια με όσα είχαν ήδη αναδειχθεί από τις εγγραφές συμμετεχόντων, όπου επανέρχονταν συστηματικά ζητήματα όπως οι δείκτες, η μεθοδολογία μέτρησης, η λειτουργία παρατηρητηρίων, η πρόσβαση στα δεδομένα, η προσαρμοστική διαχείριση και η σύνδεση δεδομένων, απόφασης και εφαρμογής.

Διαδραστικές ψηφοφορίες

- **Ερώτηση 3.α** Κρίσιμες προϋποθέσεις για τη διακυβέρνηση της επόμενης φάσης του ΘΧΣ
- **Ερώτηση 3.β** Βασική λειτουργία ενός παρατηρητηρίου ΘΧΣ
- **Ερώτηση 3.γ** Σε ποια φάση βρίσκεται σήμερα ο ελληνικός ΘΧΣ
- **Ερώτηση 3.δ** Προτεραιότητες για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του ΘΧΣ

3η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Συμμετοχική διαδικασία και αποτελέσματα

 3.α Ποιες 3 προϋποθέσεις θεωρείτε πιο κρίσιμες για τη διακυβέρνηση της επόμενης φάσης του ΘΧΣ στην Ελλάδα;

Multiple Choice Poll 26 votes 26 participants

Αξιόπιστα και προσβάσιμα δεδομένα - 16 votes

Σαφείς δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης - 10 votes

Σταθερός θεσμικός συντονισμός - 19 votes

Σύνδεση παρακολούθησης με τη λήψη αποφάσεων - 15 votes

Μηχανισμοί περιοδικής αναθεώρησης του σχεδιασμού - 12 votes

 3.β Ποια πιστεύετε πρέπει να είναι η βασική λειτουργία ενός παρατηρητηρίου ΘΧΣ;

Multiple Choice Poll 27 votes 27 participants

Να συγκεντρώνει και να δημοσιοποιεί δεδομένα - 6 votes

Να στηρίζει την παρακολούθηση, αξιολόγηση και αναθεώρηση του ΘΧΣ - 10 votes

Να λειτουργεί ως εργαλείο έγκαιρης προειδοποίησης για πιέσεις και συγκρούσεις - 3 votes

Να ενισχύει τη διαφάνεια και τη δημόσια λογοδοσία - 8 votes

3η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Συμμετοχική διαδικασία και αποτελέσματα

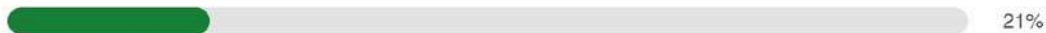
3.γ Σε ποια φάση θεωρείτε ότι βρίσκεται ο ΘΧΣ στην Ελλάδα σήμερα;

Multiple Choice Poll 28 votes 28 participants

Στο στάδιο θεσμικής κατοχύρωσης - 5 votes

Στο στάδιο προετοιμασίας για τον σχεδιασμό χρήσεων - 6 votes

Στο στάδιο αρχικής επιχειρησιακής ωρίμανσης - 3 votes

Είναι ακόμη πολύ νωρίς για ασφαλές συμπέρασμα - 14 votes

3.δ Πού πρέπει να δοθεί η μεγαλύτερη έμφαση στην προετοιμασία της παρακολούθησης και αξιολόγησης του ΘΧΣ;

Ranking Poll 28 votes 28 participants

1. Ενσωμάτωση του ΘΧΣ στις διοικητικές και αδειοδοτικές διαδικασίες

2. Λειτουργία παρατηρητηρίου και μηχανισμών παρακολούθησης

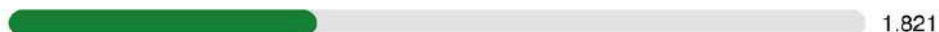
3. Κοινά δεδομένα και δείκτες σε εθνικό επίπεδο

4. Διαφάνεια και πρόσβαση όλων των ενδιαφερόμενων μερών

5. Προσαρμοστική διαχείριση και δυνατότητα έγκαιρης αναθεώρησης

3η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Κύρια αποτελέσματα των διαδραστικών ψηφοφοριών

Στην **Ερώτηση 3.α** για τις πιο κρίσιμες προϋποθέσεις διακυβέρνησης της επόμενης φάσης του ΘΧΣ, υψηλότερα αναδείχθηκαν ο **σταθερός θεσμικός συντονισμός (73%)** και η **σύνδεση παρακολούθησης με τη λήψη αποφάσεων (58%)**. Το αποτέλεσμα αυτό υποδηλώνει ότι το κοινό δεν θεωρεί αρκετή την απλή παραγωγή δεδομένων ή δεικτών, αλλά δίνει έμφαση στο αν αυτά μετατρέπονται σε μηχανισμό διοίκησης και πραγματικής εφαρμογής.

Στην **Ερώτηση 3.β** για τη βασική λειτουργία ενός παρατηρητηρίου ΘΧΣ, ισχυρότερη επιλογή ήταν να **στηρίζει την παρακολούθηση, αξιολόγηση και αναθεώρηση του ΘΧΣ (37%)**, ενώ ακολούθησε το να **ενισχύει τη διαφάνεια και τη δημόσια λογοδοσία (30%)**. Χαμηλότερα βρέθηκαν η λογική της απλής συγκέντρωσης και δημοσιοποίησης δεδομένων και η λειτουργία έγκαιρης προειδοποίησης. Το αποτέλεσμα αυτό δείχνει ότι το κοινό αντιλαμβάνεται το παρατηρητήριο όχι ως αποθετήριο, αλλά ως ενεργό μηχανισμό ανατροφοδότησης του σχεδιασμού.

Στην **Ερώτηση 3.γ** για το σε ποια φάση βρίσκεται σήμερα ο ελληνικός ΘΧΣ, η μεγαλύτερη επιλογή ήταν ότι είναι ακόμη **πολύ νωρίς για ασφαλές συμπέρασμα (50%)**. Το εύρημα αυτό αποτυπώνει αίσθηση αβεβαιότητας ως προς το πραγματικό επίπεδο ωρίμανσης και εφαρμογής του σχεδιασμού.

Στην **Ερώτηση 3.δ** για το πού πρέπει να δοθεί η μεγαλύτερη έμφαση στην προετοιμασία της παρακολούθησης και αξιολόγησης του ΘΧΣ, υψηλότερα κατατάχθηκε η **λειτουργία παρατηρητηρίου και μηχανισμών παρακολούθησης (3.04)**, ενώ ακολούθησαν η **διαφάνεια και πρόσβαση όλων των ενδιαφερόμενων μερών (2.68)** και τα **κοινά δεδομένα και δείκτες σε εθνικό επίπεδο (2.61)**. Χαμηλότερα βρέθηκαν η **ενσωμάτωση του ΘΧΣ στις διοικητικές και αδειοδοτικές διαδικασίες (2.43)** και η **προσαρμοστική διαχείριση και δυνατότητα έγκαιρης αναθεώρησης (1.82)**. Το αποτέλεσμα δείχνει ότι το κοινό θεωρεί πρώτη προτεραιότητα την ενεργοποίηση του ίδιου του μηχανισμού παρακολούθησης.

3η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Βασικά συμπεράσματα ενότητας

- Η 3η Συνεδρία ανέδειξε ότι η επόμενη φάση του ΘΧΣ στην Ελλάδα δεν μπορεί να κριθεί μόνο από το περιεχόμενο των σχεδίων, αλλά από το αν θα συγκροτηθεί πραγματικός μηχανισμός εφαρμογής, παρακολούθησης και αναθεώρησης.
- Η έννοια του **παρατηρητηρίου** εμφανίστηκε ως κεντρική, όχι ως απλό αποθετήριο δεδομένων, αλλά ως εργαλείο αξιολόγησης, λογοδοσίας και σύνδεσης της γνώσης με τη λήψη αποφάσεων.
- Η συζήτηση επιβεβαίωσε ότι η αξία των δεικτών εξαρτάται από τη θεσμική και επιχειρησιακή τους ένταξη σε έναν ενεργό κύκλο παρακολούθησης και ανατροφοδότησης του σχεδιασμού.
- Η αίσθηση αβεβαιότητας για το σημερινό στάδιο του ελληνικού ΘΧΣ (**50%** «πολύ νωρίς για ασφαλές συμπέρασμα») δείχνει ότι εξακολουθεί να υπάρχει απόσταση ανάμεσα στη θεσμική κατοχύρωση και στην αντιληπτή επιχειρησιακή ωρίμανση.
- Η ενότητα ανέδειξε επίσης ότι ζητήματα όπως οι υδατοκαλλιέργειες, οι ζώνες χρήσεων, η τοπική κλίμακα σχεδιασμού και η πρόσβαση στα δεδομένα συνδέονται άμεσα με το αν ο ΘΧΣ θα μπορέσει να λειτουργήσει προσαρμοστικά και αποτελεσματικά στην πράξη.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

- Δώστε παρακαλώ το link για το public consultation που είναι ακόμη ανοικτό
- Στα εργαλεία priorCon και στην σωρευτικές επιπτώσεις, ειδικά αναφορικά με ΘΠΠ Ιονίου- Ελληνική Τάφρο, γιατί δεν έχουν αποτυπωθεί πλάνα εξορύξεων- block10;
- Η φέρουσα ικανότητα πως χρησιμοποιείται στον θχσ σχετικά με την προστασία των ππ από ανθρωπογενείς πιέσεις;
- Σε ποιο βάθος αλλά και σε πόσα ναυτικά μίλια εντοπίζονται τα θαλάσσια λιβάδια / λιβάδια Ποσειδωνίας;
- Πώς θα επηρεάσει τον θαλάσσιο τουρισμό η χωροθέτηση των θαλάσσιων πάρκων με τις αντίστοιχες απαγορεύσεις αγκυροβολίας και τοποθέτησης ναύδετων;
- Οριζόντια μέτρα προστασίας για τη ποσειδωνία (ρεύματα, βάθη, οικοσύστημα) δε θα έπρεπε να προηγούνται της ανά περίπτωσης εφαρμογή;
- Κάθε πότε θα πρέπει να ανανεώνονται τα δεδομένα βιοποικιλότητας;
- Προβλεπεται ο επανασχεδιασμός των περιοχων του θχσ;
- Πώς μπορεί να εφαρμοστεί το παράδειγμα της Ερυθράς Θάλασσας στην Ελλάδα;
- Η μη γενετική συνδεσιμότητα των λιβαδιών μπορεί να είναι ένα επιπλέον επιχείρημα για προστασία;
- Ο νέος ΘΧΣ θα επανεξετάσει μέσα από ένα συνολικό πλαίσιο τα ειδικά χωροταξικά ή αυτά θα θεωρούνται δεδομένα;
- Πώς διασφαλίζεται ότι τα ΘΧΠ θα αποτυπώνουν την επαγγ. αλιεία ως διακριτή παραγωγική χρήση του θαλάσσιου χώρου, με συγκεκριμένο θεσμικό πλαίσιο άσκησης;
- Γνωρίζουμε σε ποιο βαθμό επηρεάζει η αγκυροβολία την Ποσειδωνία;
- Πότε θα εφαρμοστεί η νομοθεσία για τα πάρκα;
- Τι μελέτες έγιναν στο project της Ερυθράς θαλασσας για τη χαρτογράφηση των βενθικών ενδιαιτηματων; έκταση, βάθος, χρόνος για την ολοκλήρωσή τους;
- Πώς διασφαλίζεται η συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων δημόσιων φορέων στον σχεδιασμό του θχσ, ειδικότερα όσον αφορά τον πρωτογενή τομέα παραγωγής (π.χ. αλιεία);
- Δεν θα έπρεπε να ολοκληρωθεί η χαρτογράφηση ευαίσθητων ενδιαιτημάτων (ξεκινά τώρα στο πλαίσιο της ΟΠΘΣ) πριν την τελική οριοθέτηση των νέων θαλασσιών πάρκων;
- Θα προβλεφθούν ειδικοί δείκτες για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του ΘΧΣ γιατην επαγγελματική/παράκτια αλιεία; Θα υπάρξει συνεργασία με το αρμόδιο Υπουργείο;

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

- Πώς συνδυάζεται η απαίτηση ενσωμάτωσης υφιστάμενων αναπτυξιακών προτεραιοτήτων με την πρόθεση του ΘΧΣ για καθορισμό δραστηριοτήτων με περιορισμό επιπτώσεων;
- Τι προτείνεται για την αναθεώρηση του υπολογισμού της φυσικής φέρουσας ικανότητας και της υδατοκαλλιεργειας; ποια νέα κριτήρια λαμβάνονται υπόψη;
- Η Εθν.Στρατηγ Θαλ. Χώρο (άρθ.15) αναφέρεται στο Εθν. Πλαίσιο Υδατ/ργειών 2021-30 που προβλέπει αύξηση παραγωγής 5/% 2025-30. Αυτή είναι δεσμευτική για ΘΧΣχεδ;
- Προτεινόμενες μειώσεις προβλέπονται;
- Έχουν εξεταστεί και ληφθεί υπόψη αναλυτικά οι πολυ αρνητικές συνέπειες των παράκτιων αιολικών σε οικολογικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο; Ποιο το όφελος;
- Θα χρησιμοποιηθούν στον υπό σχεδιασμό ΘΧΣ επικαιροποιημένα δεδομένα χαρτογραφικά/ κατάστασης της Ποσειδωνίας πριν οριστικοποιηθούν νέες χωροθετήσεις; Και πως;
- Δεσμεύεται η Διοίκηση ότι ο ΘΧΣ δεν θα νομιμοποιήσει έμμεσα αλιευτικές απαγορεύσεις από ΕΠΜ χωρίς κανονιστική ισχύ και σύμπραξη ΥΠΑΑΤ;
- Για πιο λόγο ξεκινάει η συζήτηση για το ΘΧΣ από τα αιολικά αντί για τον καθορισμό δραστηριοτήτων με βάση το τι επιτρέπει ο θάλασσιος χώρος και τα οικοσυστήματα;
- Πώς αποτρέπεται η ένταξη στον ΘΧΣ αλιευτικών απαγορεύσεων που δεν έχουν θεσπιστεί με Π.Δ., σχέδια διαχείρισης και ΥΠΑΑΤ σύμπραξη;
- Θα καταγραφεί ρητά ότι οι προτάσεις ΕΠΜ για αλιευτικές απαγορεύσεις δεν δεσμεύουν τον αλιευτικό κλάδο πριν τη νόμιμη θέσπισή τους;
- Γιατί τελικά να τοποθετηθούν τα παράκτια αιολικά πάρκα; Έχουν πραγματικό όφελος για την οικονομία και την κοινωνία; Η χώρα είναι ικανή για άλλες πηγές ενέργειας.
- Πώς αποτρέπεται η χρήση του ΘΧΣ για μετατροπή πολιτικών εξαγγελιών σε de facto αλιευτικές απαγορεύσεις; Γιώργος Λαγωνικάκης -Διεύθυνση Αλιείας ΥΠΠΑΤ
- Το σημαντικό για τη διακυβέρνηση του ΘΧΣ είναι η αλλαγή προτεραιοτήτων που λείπει από τις επιλογές
- Πώς διασφαλίζεται ότι πολιτικές εξαγγελίες αλιευτικών απαγορεύσεων δεν θα περάσουν στον ΘΧΣ χωρίς τη νόμιμη διαδικασία τεκμηρίωσης βάση ενωσιακής κ εθνικ. νομοθ
- Πώς αποτρέπεται η χρήση του ΘΧΣ για μετατροπή πολιτικών εξαγγελιών σε de facto αλιευτικές απαγορεύσεις;

ΣΥΝΟΨΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Βασικά Συμπεράσματα

Το workshop ανέδειξε με σαφήνεια ότι η επόμενη φάση του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού στην Ελλάδα δεν εξαρτάται μόνο από την τυπική ύπαρξη θεσμικού πλαισίου, αλλά από το αν ο ΘΧΣ θα μπορέσει να λειτουργήσει ως πραγματικό εργαλείο διακυβέρνησης, προστασίας, συντονισμού και λήψης αποφάσεων.

Από την **1η Συνεδρία** προέκυψε ότι το νέο ευρωπαϊκό πλαίσιο, με αιχμή το **Ocean Pact**, την υπό διαμόρφωση **European Ocean Act** και τη συζήτηση για την αναθεώρηση των σχετικών οδηγιών, δημιουργεί νέες απαιτήσεις για την Ελλάδα. Το κοινό της συνεδρίας ανέδειξε ως βασικές προτεραιότητες την **ισχυρότερη πολιτική δέσμευση** και τον **διατομεακό συντονισμό**, ενώ η χαμηλή αποτίμηση της ετοιμότητας του ελληνικού πλαισίου (**2.1/5**) έδειξε ότι η εφαρμογή του ΘΧΣ εξακολουθεί να αντιμετωπίζεται ως πεδίο θεσμικής και διοικητικής ανωριμότητας.

Από τη **2η Συνεδρία** έγινε σαφές ότι η περιβαλλοντική διάσταση του ΘΧΣ απαιτεί πολύ πιο **συγκεκριμένη και τεκμηριωμένη προσέγγιση**. Η συζήτηση για τη βιοποικιλότητα, τις προστατευόμενες περιοχές, τις σωρευτικές επιπτώσεις και τα θαλάσσια λιβάδια ανέδειξε την ανάγκη για σαφή χωρικά κριτήρια, αξιόπιστα δεδομένα, εργαλεία αξιολόγησης και ξεκάθαρα όρια προστασίας. Τα αποτελέσματα των διαδραστικών ψηφοφοριών έδειξαν ισχυρή προτίμηση υπέρ της αποφυγής μη αναστρέψιμης οικολογικής βλάβης, υπέρ αυστηρότερων μορφών προστασίας και υπέρ της σύνδεσης του ΘΧΣ με τους στόχους της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης.

Από τη **3η Συνεδρία** προέκυψε ότι το κεντρικό ζήτημα δεν είναι μόνο ποιο σχέδιο υπάρχει, αλλά αν υπάρχει μηχανισμός που να το παρακολουθεί, να το αξιολογεί και να το αναθεωρεί. Η ανάγκη για δείκτες, παρατηρητήρια, κοινά δεδομένα, θεσμικό συντονισμό και σύνδεση της παρακολούθησης με τη λήψη αποφάσεων επανήλθε με ιδιαίτερη ένταση. Το κοινό αντιμετώπισε το παρατηρητήριο ΘΧΣ όχι ως απλή βάση δεδομένων, αλλά ως ενεργό εργαλείο διαφάνειας, λογοδοσίας και ανατροφοδότησης της πολιτικής.

ΣΥΝΟΨΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Βασικά Συμπεράσματα

Συνολικά, μέσα από τις παρουσιάσεις, τις παρεμβάσεις και τη συμμετοχική διαδικασία, αναδείχθηκαν πέντε σταθερά και διατομεακά συμπεράσματα:

1. Ο ΘΧΣ χρειάζεται ισχυρότερο πολιτικό και θεσμικό συντονισμό για να περάσει από τη θεσμική κατοχύρωση στην πραγματική εφαρμογή.
2. Η περιβαλλοντική διάσταση δεν μπορεί να λειτουργεί συμπληρωματικά ή εκ των υστέρων, αλλά πρέπει να αποτελεί οργανωτική αρχή του σχεδιασμού.
3. Η επάρκεια, η ποιότητα και η διαλειτουργικότητα των δεδομένων παραμένουν κρίσιμο ζητούμενο για την αξιοπιστία του σχεδιασμού.
4. Η παρακολούθηση, οι δείκτες και τα παρατηρητήρια είναι αναγκαίοι όροι για την επιχειρησιακή ωρίμανση του ΘΧΣ.
5. Η αποτελεσματική εφαρμογή του ΘΧΣ προϋποθέτει προσαρμοστική λογική, δηλαδή δυνατότητα συνεχούς ενημέρωσης, αξιολόγησης και αναθεώρησης με βάση τις πραγματικές μεταβολές του θαλάσσιου χώρου.

Με αυτή την έννοια, το workshop δεν κατέγραψε απλώς απόψεις ή θεματικές ανησυχίες. Ανέδειξε μια ευρύτερη κοινή θέση ότι ο Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός στην Ελλάδα πρέπει να γίνει πιο συνεκτικός, πιο μετρήσιμος, πιο οικοσυστημικός και πιο επιχειρησιακός, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί ταυτόχρονα στις πιέσεις του παρόντος και στις απαιτήσεις της επόμενης φάσης.

ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Με βάση τις παρουσιάσεις, τη συζήτηση και τα αποτελέσματα της συμμετοχικής διαδικασίας, προκύπτουν ορισμένες βασικές κατευθύνσεις για την επόμενη φάση του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού στην Ελλάδα.

Πρώτον, αναδείχθηκε η ανάγκη για **σταθερότερο θεσμικό και διατομεακό συντονισμό**, ώστε ο ΘΧΣ να πάψει να λειτουργεί ως παράλληλο ή αποσπασματικό πλαίσιο και να συνδεθεί πιο ουσιαστικά με τις περιβαλλοντικές, αναπτυξιακές και τομεακές πολιτικές.

Δεύτερον, προέκυψε η ανάγκη για **ενίσχυση της περιβαλλοντικής τεκμηρίωσης του σχεδιασμού**, με καλύτερη χαρτογράφηση οικοτόπων και ειδών, συστηματικότερη αποτύπωση ανθρωπογενών πιέσεων και μεγαλύτερη επιχειρησιακή αξιοποίηση της οικοσυστημικής προσέγγισης στις χωρικές αποφάσεις.

Τρίτον, επιβεβαιώθηκε ότι απαιτείται **συγκρότηση κοινού πλαισίου δεδομένων, δεικτών και παρακολούθησης**, ώστε η αξιολόγηση του ΘΧΣ να βασίζεται σε σαφή και επαναλαμβανόμενα κριτήρια. Σε αυτή την κατεύθυνση, ιδιαίτερη σημασία έχει η ανάπτυξη παρατηρητηρίων, η επικαιροποίηση των γεωχωρικών βάσεων δεδομένων και η διασύνδεση των διαθέσιμων πηγών πληροφορίας.

1

Σταθερός θεσμικός και διατομεακός συντονισμός

2

Ενίσχυση της περιβαλλοντικής τεκμηρίωσης

3

Συγκρότηση κοινού πλαισίου δεδομένων, δεικτών και παρακολούθησης

4

Προσαρμοστικός και δυναμικός χαρακτήρας

5

Συνεχής διάλογος

ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Τέταρτον, η συζήτηση ανέδειξε την ανάγκη ο ΘΧΣ να αποκτήσει **περισσότερο προσαρμοστικό και δυναμικό χαρακτήρα**. Η παρακολούθηση, η αξιολόγηση και η αναθεώρηση δεν αντιμετωπίστηκαν ως δευτερεύουσες διαδικασίες, αλλά ως βασικοί όροι για να μπορεί ο σχεδιασμός να ανταποκρίνεται στις πραγματικές μεταβολές του θαλάσσιου χώρου.

Πέμπτον, έγινε σαφές ότι η περαιτέρω πρόοδος του ΘΧΣ προϋποθέτει **συνεχή διάλογο μεταξύ διοίκησης, επιστημονικής κοινότητας, επαγγελματικών φορέων και κοινωνίας των πολιτών**. Η συμμετοχική διαδικασία του workshop έδειξε ότι υπάρχει ουσιαστικό ενδιαφέρον για πιο ανοιχτές και τεκμηριωμένες μορφές διαβούλευσης.

Για το **ΘΑΛ-ΧΩΡ 3**, τα παραπάνω ευρήματα επιβεβαιώνουν τη σημασία των βασικών αξόνων του έργου, δηλαδή:

- της ανάπτυξης δεικτών παρακολούθησης και αξιολόγησης
- της δημιουργίας και αξιοποίησης βάσεων δεδομένων
- της μελέτης για παρατηρητήρια ΘΧΣ
- της ανάπτυξης ψηφιακών εργαλείων και πλατφορμών
- της στήριξης πιο τεκμηριωμένης λήψης αποφάσεων από τις αρμόδιες αρχές

Το workshop συνέβαλε στην πιο καθαρή αποτύπωση αναγκών και προτεραιοτήτων που συνδέονται με την επόμενη φάση του έργου και του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΤΟ ΕΡΓΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΕΤΠΑ) ΚΑΙ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ INTERREG VI-A ΕΛΛΑΔΑ-ΚΥΠΡΟΣ 2021-2027.

